2026/1241

15.6.2026

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2026/1241 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Ιουνίου 2026

σχετικά με την παρακολούθηση της παρουσίας αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα λούπινα και σε τρόφιμα που προέρχονται από λούπινα

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η ομάδα της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (στο εξής: Αρχή) για τις μολυσματικές προσμείξεις στην τροφική αλυσίδα (στο εξής: ομάδα CONTAM) εξέδωσε γνώμη το 2019 σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία των ζώων και του ανθρώπου από την παρουσία αλκαλοειδών κινολιζιδίνης σε ζωοτροφές και τρόφιμα, ιδίως σε λούπινα και παράγωγα προϊόντα λούπινου ([1]).

(2) Η ομάδα CONTAM προσδιόρισε τη χαμηλότερη εφάπαξ αποτελεσματική από του στόματος δόση των 0,16 mg σπαρτεΐνης/kg σωματικού βάρους ως σημείο αναφοράς για τον χαρακτηρισμό του κινδύνου μετά από οξεία έκθεση και έκρινε ότι δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί σημείο αναφοράς για τον χαρακτηρισμό του κινδύνου χρόνιας έκθεσης. Λόγω της περιορισμένης διαθεσιμότητας στοιχείων σχετικά με την παρουσία αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα λούπινα και σε τρόφιμα που προέρχονται από λούπινα και σχετικά με την κατανάλωση των εν λόγω τροφίμων, η διατροφική έκθεση υπολογίστηκε μόνο για ορισμένα συγκεκριμένα σενάρια και δεν ήταν δυνατός ο πλήρης χαρακτηρισμός του κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία. Ωστόσο, η Αρχή έκρινε ότι τα στοιχεία ενδέχεται να υποδεικνύουν κίνδυνο για ορισμένους καταναλωτές. Ως εκ τούτου, η ομάδα CONTAM συνέστησε να συγκεντρωθούν περισσότερα στοιχεία σχετικά με την παρουσία αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα λούπινα και στα παράγωγα προϊόντα λούπινου.

(3) Επιπλέον, θα πρέπει να συγκεντρωθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους παράγοντες που οδηγούν στην παρουσία σχετικά υψηλών επιπέδων αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα λούπινα και σε τρόφιμα που προέρχονται από λούπινα, προκειμένου να προσδιοριστούν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αποφυγή ή τη μείωση της παρουσίας αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα εν λόγω τρόφιμα.

(4) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να προταθεί η παρακολούθηση των αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα λούπινα και σε τρόφιμα που προέρχονται από λούπινα, ο προσδιορισμός των παραγόντων που οδηγούν στην παρουσία υψηλών επιπέδων αλκαλοειδών κινολιζιδίνης και η συλλογή περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τις επιπτώσεις της επεξεργασίας στο επίπεδο των αλκαλοειδών κινολιζιδίνης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων, θα πρέπει να παρακολουθούν τα αλκαλοειδή κινολιζιδίνης στα λούπινα και στα τρόφιμα που προέρχονται από λούπινο, όπως οι ξηροί σπόροι λούπινου, το λουπινάλευρο, τα λούπινα σε κονσέρβες / σε βαζάκια, το ψωμί και τα εκλεκτά αρτοσκευάσματα που περιέχουν λούπινο, συμπεριλαμβανομένων των προμειγμάτων για τα εν λόγω προϊόντα αρτοποιίας, των αναλόγων αυγών με βάση το λούπινο, των υποκατάστατων καφέ με βάση το λούπινο, του υποκατάστατου γάλακτος με βάση το λούπινο και των υποκατάστατων κρέατος με βάση το λούπινο, καθώς και της σκόνης πρωτεϊνών λούπινου για μιλκ-σέικ και ποτά φρούτων (smoothies). Θα πρέπει να αναλύονται τουλάχιστον τα αλκαλοειδή κινολιζιδίνης αλβίνη, αναγυρίνη, αγκουστιφολίνη, λουπανίνη, ισολουπανίνη, μουλτιφλορίνη, 13α-υδροξυλουπανίνη, λουπινίνη και σπαρτεΐνη, καθώς αυτά είναι τα αλκαλοειδή κινολιζιδίνης τα οποία υπάρχουν στους σπόρους των ειδών λούπινων και είναι σημαντικά για τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα. Λαμβανομένης υπόψη της μεταφοράς αλκαλοειδών κινολιζιδίνης από τις ζωοτροφές στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, ιδίως στο γάλα, είναι σκόπιμο να παρακολουθείται επίσης η παρουσία αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης που προέρχονται από ζώα τα οποία έχουν τραφεί με ζωοτροφές που περιέχουν πρώτες ύλες ζωοτροφών προερχόμενες από λούπινα.

([1]) Ομάδα CONTAM της EFSA (Ομάδα της EFSA για τις μολυσματικές προσμείξεις στην τροφική αλυσίδα), 2019. Scientific opinion on the risks for animal and human health related to the presence of quinolizidine alkaloids in feed and food, in particular in lupins and lupin derived products (Επιστημονική γνώμη σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία των ζώων και του ανθρώπου που συνδέονται με την παρουσία αλκαλοειδών κινολιζιδίνης σε ζωοτροφές και τρόφιμα, ιδίως σε λούπινα και παράγωγα προϊόντα λούπινου) https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5860.

2. Η δειγματοληψία για σκοπούς παρακολούθησης συνιστάται να πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 333/2007 της Επιτροπής [2]. Η συνιστώμενη μέθοδος ανάλυσης είναι η υγροχρωματογραφία / διαδοχική φασματομετρία μαζών (LC-MS/MS). Όταν εφαρμόζονται άλλες μέθοδοι ανάλυσης, θα πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω μέθοδοι παράγουν αξιόπιστα αποτελέσματα για μεμονωμένα αλκαλοειδή κινολιζιδίνης. Το όριο ποσοτικού προσδιορισμού (LOQ) για τον προσδιορισμό κάθε αλκαλοειδούς κινολιζιδίνης θα πρέπει να είναι περίπου 1 mg/kg για τους σπόρους λούπινου και τα τρόφιμα που προέρχονται από λούπινο, 0,2 mg/kg για τρόφιμα που περιέχουν λούπινο και/ή τρόφιμα που προέρχονται από λούπινο και 0,05 mg/kg για το γάλα και άλλα τρόφιμα ζωικής προέλευσης.

3. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων, θα πρέπει να διενεργούν έρευνες για τον εντοπισμό των παραγόντων που οδηγούν σε υψηλά επίπεδα αλκαλοειδών κινολιζιδίνης στα λούπινα και σε τρόφιμα που προέρχονται από λούπινα και για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις επιπτώσεις της επεξεργασίας στο επίπεδο των αλκαλοειδών κινολιζιδίνης.

4. Τα κράτη μέλη και οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων θα πρέπει να παρέχουν στην Αρχή, έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους, τα στοιχεία για το προηγούμενο έτος προκειμένου να συγκεντρωθούν σε μια βάση δεδομένων σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής σχετικά με την Τυπική Περιγραφή Δείγματος (SSD) για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και τις πρόσθετες ειδικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων της Αρχής [3]. Επιπλέον, τα κράτη μέλη και οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων θα πρέπει να αναφέρουν, για τους σπόρους λούπινου και τα τρόφιμα που προέρχονται από λούπινο, τα είδη λούπινου, εάν αυτά είναι γνωστά, και για τα γλυκά ή πικρά λούπινα, την επεξεργασία στην οποία έχουν υποβληθεί οι σπόροι λούπινου (όπως εμποτισμός, βρασμός), καθώς και τυχόν επεξεργασίες στις οποίες έχουν υποβληθεί τα τρόφιμα που προέρχονται από λούπινο για τη μείωση της περιεκτικότητας σε αλκαλοειδή κινολιζιδίνης.

Βρυξέλλες, 11 Ιουνίου 2026.

Για την Επιτροπή
Olivér VÁRHELYI
Μέλος της Επιτροπής

---

[2] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 333/2007 της Επιτροπής, της 28ης Μαρτίου 2007, για τον καθορισμό μεθόδων δειγματοληψίας και ανάλυσης για τον έλεγχο των επιπέδων ιχνοστοιχείων και ουσιών που επιμολύνουν τα τρόφιμα κατά την επεξεργασία τους (ΕΕ L 88 της 29.3.2007, σ. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj).

[3] https://www.efsa.europa.eu/en/call/annual-call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-food-and-feed-0.